

“Bank Respublika” ASC-də
Müşahidə Şurasının 15 Avqust 2025-ci il tarixli 51 sayılı iclasında
təsdiq edilmiş
“ƏL/TMM Siyasəti”nin
Qısa məzmunu

1. Ümumi müddəalar

“Bank Respublika” ASC, Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi ilə mübarizəni özünün strateji məqsədlərindən biri kimi qəbul edir. Bu sənəd Bankın həmin istiqamətdə **milli və beynəlxalq tələblərə** uyğun fəaliyyətini, daxili nəzarət sistemini və öhdəliklərini əks etdirir.

ƏL/TMM üzrə siyasət Bankın risk əsaslı idarəetmə modelinin ayrılmaz hissəsidir. Bank bu siyasət vasitəsilə öz fəaliyyətinin **şəffaf və məsuliyyətli** şəkildə qurulmasına nail olur komplayens, reputasiya və əməliyyat risklərini qabaqlayıcı şəkildə azaldır.

Siyasət bütün struktur bölmələr, filiallar və əməkdaşlar üçün məcburidir və hər bir əməkdaş gündəlik fəaliyyətində bu prinsipləri rəhbər tutur. Qanunvericiliyə uyğunluq Bankın korporativ mədəniyyətinin əsas dəyərlərindən biridir.

2. Siyasətin məqsədi

ƏL/TMM Siyasətinin əsas **məqsədi** – Bankın əməliyyatları çərçivəsində mümkün olan riskləri erkən mərhələdə müəyyənləşdirmək, onların qarşısını almaq və bu istiqamətdə davamlı nəzarət mexanizmləri qurmaqdır.

Bank öz fəaliyyətində **cinayətkarlıqla mübarizə, maliyyə sisteminin şəffaflığı və beynəlxalq öhdəliklərə uyğunluq prinsiplərinə** əsaslanır. Siyasət həm daxili struktur bölmələrin fəaliyyətini tənzimləyir, həm də xarici tərəfdaşlarla münasibətlərdə etibarlı və şəffaf davranışı təmin edir.

Bu yanaşma, Bankın **komplayens, hüquqi kommersiya və reputasiya** baxımından davamlılığını dəstəkləyir və beynəlxalq maliyyə institutları ilə əməkdaşlığın əsasını təşkil edir.

3. Siyasətin prinsipləri

Bank Respublika ƏL/TMM üzrə fəaliyyətini aşağıdakı əsas prinsiplər əsasında təşkil edir:

- **Qanunvericiliyə uyğunluq:** Bank milli və beynəlxalq tələblərə tam riayət edir.
- **Rəhbərlik səviyyəsində dəstək (Tone at the Top):** Bank rəhbərliyi uyğunluğa yüksək prioritet verir və sıfır tolerantlıq prinsipini əsas tutur.
- **Öz Müştərini Tanı prinsipi (KYC):** Müştəri ilə münasibətlərin qurulmasında şəffaflıq və məlumatlı qərarvermə əsas götürülür.
- **Risk əsaslı yanaşma:** Risk səviyyəsinə uyğun nəzarət tədbirləri tətbiq olunur və yüksək riskli sahələrə xüsusi diqqət yetirilir.

- **Komplayens mədəniyyəti:** Uyğunluq prinsipləri Bank daxilində dəstəklənir və işçi heyət arasında təşviq edilir.
- **Şəffaflıq və hesabatlılıq:** Şübhəli hallarda müvafiq orqanlara məlumatların vaxtında və dəqiq təqdim olunması təmin edilir.

Bu prinsiplər Bankın ƏL/TMM sisteminin dayanıqlığını və effektivliyini təmin edir.

Bank, həmçinin “**Öz Müştərini Tanı**” (KYC) və **risk-əsaslı yanaşma** prinsiplərini tətbiq edir. Bu, resursların yüksək riskli müştəri və əməliyyatlara fokuslanmasını təmin edir. Əlavə olaraq, **hesabatlılıq və şəffaflıq, komplayens mədəniyyəti** prinsipləri də daima təşviq olunur.

4. Siyasətin iştirakçıları

ƏL/TMM tədbirlərinin effektiv həyata keçirilməsi üçün Bankda aydın məsuliyyət bölgüsü tətbiq olunur. Bu, **üç səviyyəli müdafiə xəttinə** əsaslanır:

- **1-ci xətt müdafiə** - müştərilərə xidmət göstərən biznes bölmələr
- **2-ci xətt müdafiə** - komplayens funksiyası, risk və digər nəzarət strukturları
- **3-cü xətt müdafiə** - daxili audit.

Müşahidə Şurası siyasətin təsdiqi, məsul şəxsin təyinatı və strateji nəzarət funksiyasını icra edir. İdarə Heyəti isə gündəlik icranı təşkil edir, departamenti resurslarla təmin edir və hesabatları qəbul edir.

Baş Risk İnzibatçısı və **Məsul şəxs** Bankda risklərin qiymətləndirilməsi, siyasətlərin təkmilləşdirilməsi və rəhbərliyə məlumat verilməsi sahəsində əsas funksiyanı icra edirlər. PL/TMM və Komplayens departamenti isə gündəlik əməliyyat nəzarətini təmin edir.

5. Daxili nəzarət proqramı

Bankın ƏL/TMM üzrə daxili nəzarət proqramı hüquqi, texniki və əməliyyat aspektlərini əhatə edən kompleks yanaşmadır. Bu proqram daxili qaydalar, prosedurlar, nəzarət və monitoring sistemlərindən ibarətdir.

Proqramın əsas elementləri bunlardır: **qaydalar, təlimlər, məsul şəxsin funksiyası, əməkdaşların yoxlanması və müstəqil audit mexanizmləri**. Hər biri sistemin sabitliyi və uyğunluğunu təmin etməyə xidmət edir.

Daxili nəzarət tədbirləri risk əsaslı həyata keçirilir və Bankın fəaliyyətinə adaptiv şəkildə yenilənir. Auditlər nəticəsində aşkarlanan zəifliklər üzrə tədbirlər dərhal görülür.

6. Qaydalar və nəzarət mexanizmləri

Bankın ƏL/TMM daxili nəzarət sistemi **vahid qayda və prosedurlar** toplusuna əsaslanır. Bu sənədlər müştəriyə münasibətin qurulmasından əməliyyatların icrasına qədər bütün prosesləri tənzimləyir.

Əməliyyatların mahiyyəti, həcm və istiqaməti nəzərə alınaraq avtomatlaşdırılmış skrininq və monitoring sistemləri tətbiq olunur. Bu sistemlər müştərilərin sanksiyalar, siyasi nüfuzlu şəxs (PEP) və digər siyahılarla uyğunluğunu yoxlayır.

Nəzarət mexanizmləri mütəmadi təhlillərlə dəstəklənir və texnoloji yeniliklər əsasında gücləndirilir, inkişaf etdirilir.

7. Məsul şəxs və hesabatlılıq

Bankda ƏL/TMM üzrə nəzarət funksiyasını həyata keçirən xüsusi **Məsul şəxs təyin** olunmuşdur. Məsul şəxs bu sahədə fəaliyyətin qanunvericiliyə uyğun təşkilini, məlumatların qorunmasını və **Baş Risk İnzibatçısı, İdarə Heyəti və Müşahidə Şurasına** müntəzəm hesabat verilməsini təmin edir.

O, bankdaxili qaydaların hazırlanması, yenilənməsi və icrasına nəzarət edir. Bununla yanaşı, illik risk qiymətləndirməsi aparır və nəticələrini Baş Risk İnzibatçısı, İdarə Heyəti və Müşahidə Şurasına təqdim edir.

Məsul şəxs müstəqil fəaliyyət göstərmək hüququna malikdir və struktur bölmələrlə əməkdaşlıq çərçivəsində, onların dəstəyini alaraq bütün uyğunluq funksiyalarını icra edir.

8. Təlimlər

Bank əməkdaşlarının ƏL/TMM üzrə məlumatlılığı və məsuliyyət səviyyəsi mütəmadi təlimlərlə artırılır. Təlimlər və məlumatlandırma sessiyaları işçi heyətin vəzifələrinə uyğun şəkildə planlaşdırılır.

Təlim proqramları əsas hüquqi tələblər, şübhəli əməliyyatların tanınması, hesabatlılıq qaydaları və etik davranış məsələlərini əhatə edir. Həm yeni əməkdaşlar, həm də mövcud heyət bu prosesə cəlb olunur.

Təlimlərin keçirilməsi Bankın kompayens mədəniyyətinin gücləndirilməsinə və **kompayens, əməliyyat, hüquqi, requlyativ risklərin** azaldılmasına yönəlmiş mühüm alətdir.

9. Daxili audit

ƏL/TMM sistemlərinin düzgünlüyü və effektivliyi Bankın **Daxili Audit departamenti** tərəfindən qiymətləndirilir. Audit prosesləri müstəqil şəkildə aparılır və Müşahidə Şurasına hesabat verilir.

Audit yoxlamaları ƏL/TMM siyasətinə riayət, prosedurların yerinə yetirilməsi və qeyri-adi əməliyyatların aşkarlanması mexanizmlərini əhatə edir.

Audit nəticəsində aşkarlanan hər hansı uyğunsuzluq və ya zəiflik üzrə düzəliş tədbirləri planlaşdırılır və məsul strukturlar tərəfindən icra olunur.

10. Müştəri və əməliyyatların monitorinqi

Bank müştəri əməliyyatlarını risk səviyyəsinə əsasən nəzarətdə saxlayır. Bütün əməliyyatlar müştərinin profili, fəaliyyəti və əməliyyat tarixçəsi nəzərə alınaraq dəyərləndirilir.

Qeyri-adi, uyğunsuz və ya iqtisadi baxımdan əsaslandırılmamış əməliyyatlar sistem tərəfindən aşkarlanır və PL/TMM və Komplayens departamenti tərəfindən təhlil olunur.

ƏL/TMM Qanunla müəyyən edilmiş qaydada şübhəli əməliyyatlar barədə Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Monitorinqi Xidmətinə qanunvericiliyə uyğun məlumat təqdim olunur. Monitorinq avtomatlaşdırılmış alətlərlə və qiymətləndirmə aparılır.

11. Müxbir banklarla münasibətlər

Bank yalnız uyğunluq və şəffaflıq tələblərinə cavab verən maliyyə institutları ilə müxbir münasibətlər qurur. Bu istiqamətdə hər bir tərəfdaş barədə hüquqi və reputasiya riskləri qiymətləndirilir.

Shell banklar, payable-through-hesablar və nested-account praktikaları qəti şəkildə qadağan edilir. Respondent bankların daxili nəzarət sistemləri qiymətləndirilir və yalnız **İdarə Heyətinin qərarı əsasında əməkdaşlıq** təsdiq olunur.

Bu siyasət Bankın beynəlxalq tərəfdaşlıq münasibətlərində hüquqi sabitliyi və etibarlılığı qoruyur.

12. Məlumatların təqdim olunması

Bank, qanunvericiliklə müəyyən olunmuş hallarda Maliyyə Monitorinqi Xidmətinə şübhəli əməliyyatlar, yüksək məbləğli köçürmələr və müəyyən əməliyyat növləri üzrə hesabatlar təqdim edir.

Məlumat ötürülməsi prosesi təhlükəsiz və konfidensial formada həyata keçirilir. Bank, bu zaman müştərinin məlumatlandırılmasına yol verilmir.

Bu fəaliyyət Bankın milli və beynəlxalq tələblərə uyğunluğunu təmin edir və cinayət yolu ilə əldə edilmiş vəsaitlərin sistemə daxil olmasının qarşısını almağa xidmət edir.

13. Sənədlərin saxlanması

“Bank Respublika” ƏL/TMM sahəsində aparılan fəaliyyətlə bağlı bütün məlumatların və sənədlərin **qanunvericiliklə müəyyən olunmuş müddətdə – minimum beş il** ərzində təhlükəsiz şəkildə saxlanmasını təmin edir.

Saxlanılan sənədlərə müştəri tanıma üzrə məlumatlar, əməliyyat sənədləri, şübhəli əməliyyatlarla bağlı təhlillər, daxili hesabatlar və monitorinq nəticələri daxildir. Bu məlumatlar hüquqi, əməliyyat və audit məqsədləri üçün zəruri olduqda təqdim edilə bilər.

Sənədlərin saxlanması prosesi Bankın daxili qaydaları, informasiya təhlükəsizliyi standartları və məxfilik prinsipləri ilə tənzimlənir. Bank bu məlumatlara yalnız qanunla müəyyən edilmiş hallarda və səlahiyyətli şəxslər tərəfindən çıxışa icazə verir.

14. Məxfilik və şəxsi məlumatların qorunması

ƏL/TMM tədbirləri çərçivəsində toplanan bütün məlumatlar yalnız qanuni məqsədlərlə istifadə olunur və konfidensial şəkildə saxlanılır. Bank şəxsi məlumatların qorunmasına və məxfi məlumatların üçüncü şəxslərə verilməməsinə ciddi riayət edir.

Məlumatların ötürülməsi yalnız normativ hüquqi aktlarda nəzərdə tutulan hallarda və aidiyyəti orqanlara aparılır.

Müştərinin bu proseslərdən xəbərdar edilməsinə yol verilməməsi qanunla tənzimlənir və müvafiq nəzarət mexanizmləri ilə təmin olunur.

15. Yekun müddəalar

Bankın ƏL/TMM siyasəti dinamik hüquqi mühit və fəaliyyətin xüsusiyyətləri nəzərə alınaraq müntəzəm olaraq yenilənir. Bank dəyişiklikləri izləyir və siyasəti aktual saxlamaq üçün zəruri dəyişiklikləri həyata keçirir.

ƏL/TMM üzrə uyğunluq, şəffaflıq və risklərin idarə olunması Bankın uzunmüddətli dayanıqlığının əsas dayaqlarındanır. Bu sahədə tətbiq olunan prinsip və mexanizmlər Bankın bütün struktur səviyyələrində dəstəklənir.